

Sak 45.15	Ark 613	Saksbeh: OOps
Takseringsresultat 2015 og konsekvenser for fuglejaktseasonen		

Saksdokumenter vedlagt:

- Sammenfatning av takseringsresultatene 2014 og 2015 for Engerdal.
- E-post fra NFS datert 17.08.15.

Bakgrunn:

Engerdal fjellstyre vedtok i forbindelse med opplegget for småviltjakta 2014 følgende:

1. *Engerdal fjellstyre vedtar framlagt forslag alternativ 1 til Jakttider- priser og bestemmelser for småviltjakta 2015/16 ned fjellstyrets endringer.*
2. *Forslaget sendes Engerdal kommune for uttalelse etter Fjellevens §23.*

Opplegget som ble vedtatt innebar at det på forhånd ble åpnet for å selge:

- 80 jaktkort på rype i september forbeholdt turistbedrifter.
- 60 jaktkort på rype i september forbeholdt utenbygds jegere.
- 10 jaktkort på skogsfugl i september forbeholdt utenbygds jegere.
- 80 jaktkort på rype i september forbeholdt innenbygds jegere.
- 15 jaktkort på skogsfugl i september forbeholdt innenbygds jegere.

Kortantallet var satt lavt og er uttrykk for et minimumsantall som er mulig å forhåndsselge basert på siste års takseringsresultat og inntrykk av fugleforekomst.

På statsallmenningen i Engerdal har antall kort som er solgt blitt redusert i flere omganger de siste åra. Dette har gjort at det er stort sprik mellom alle dem som ønsker kort og de som får. Som tidligere år har fjellstyrets opplegg for småviltjakta vakt reaksjoner. Det er særlig innenbygds jegere som har uttrykt misnøye. Misnøyen knytter seg dels til prissetting og dels til det at det er delt opp i flere korttyper. Det er også hevdet at takseringen slik den gjennomføres, ikke gir et korrekt bilde av produksjon og tetthet.

De to siste åra har også takseringsresultatet blitt forelagt fjellstyret for å ta stilling til om det skal være med salg av ytterligere kort og bestemme evt. fangstbegrensinger.

Nå er takseringsresultatet klart og resultatet legges fram for fjellstyret, slik at det kan ta stilling til hvorvidt det skal selges flere kort og hvordan fangstbegrensinger skal være.

Administrasjonens vurdering.

Takseringsresultatet gir en bra indikasjon på hvor stor produksjonen av kyllinger har vært og tettheten med fugl pr areal. I og med takseringslinjene er lagt slik at de skal fange opp alle typer biotoper, slik at det gir et så riktig bilde som mulig over statsallmenningen som helhet.

Taksering som verktøy og metode er noe omdiskutert, men pr i dag har ikke fjellstyret noe bedre redskap å benytte seg av i forhold til å bestemme jakttrykk. Metoden som brukes er allment akseptert og flere og flere områder legger taksering etter denne metoden til grunn i sin forvaltning.

Forutsetningene under våren og sommeren har etter administrasjonens bedømming ikke vært heldige for kyllingproduksjonen. Det har vært en kjølig vår og forsommer, der store områder i fjellet var snødekt helt fram mot sankthans. En kjølig værtype i og etter rugeperioden, i kombinasjon med mindre tilgangen på insekter fro kyllingene den første tiden, gjorde utsiktene dårlige. Under sommeren har Fjelloppsynet registrert noen få kull med rype og skogsfugl, men også en del enslige høner (særlig røy og orrhøne).

Det var i 2014 visse forhåpninger om en oppgang i bestanden basert på relativt bra forekomst av smånagere. Takseringsresultatet viste ikke på noen oppgang. På bakgrunn av dette besluttet fjellstyret ikke å selge flere jaktkort på rype og skogsfugl i 2014.

Engerdal fjellstyre er samarbeidspart og lokal tilrettelegger for et prosjekt der en ser på reirrovning og hekkesuksess. I vår var det 4 reir i Engerdal som ble sjekket. Av disse ble det klekket ut kyllinger på 2 av dem. På begge disse reirene lå det igjen egg som ikke hadde klekket. De to andre reirene ble røvet av ukjent røver.

Fra Knut Østmo og Femund Jakt og Fuglehundskole har fjellstyret mottatt rapport om at det ikke har vært kyllingproduksjon på Sollerøya i sommer. På Digerneset var det ett rypekull og ett storfuglkull. På begge steder noe voksen fugl. Inntrykket er at det er nedgang i både produksjon og forekomsten av voksenfugl.

Det er i forkant av årets taksering lagt ut noen flere takseringslinjer for å bedre fange opp forekomsten av skogsfugl. Tidligere år har takseringsresultatet påvist dårlig forekomst av skogsfugl på statsallmenningen. Tallene har vært så lave at vi har ønsket å se om det kan skyldes at våre takseringslinjer gir et dårlig inntrykk av bestanden. I tillegg er det gjort analyser der en beregner for flere områder samlet. Dette for å få et større datamateriale og større sikkerhet i estimatet.

Årets takseringsresultat viser at rypa har en kyllingproduksjon på 1,5 kyllinger pr høne (med et konfidensintervall mellom 1 og 2). Tettheten med fugl er 2,7 pr km² (med et konfidensintervall mellom 1,8 og 4,1). På 138 km linje er det gjort 46 observasjoner av fugl og til sammen er det observert 134 fugl på disse linjene (42 stk på statsallmenningen).

For skogsfugl ligger kyllingproduksjonen på 1,1 (CL 0,6 – 1,6), mens den totale tettheten av fugl er 1,6 pr km² (CL 0,9 – 2,8). På 151 km taksert linjer er det gjort 41 observasjoner med til sammen 85 fugl.

Resultatet viser i sum at det i år er en nedgang både i tetthet av fugl og produksjon. Dette gjør at administrasjonen anbefaler fjellstyret å ikke selge flere jaktkort på rype og skogsfugl denne sesongen.

Som følge at det har vært lave både tetthetstall og produksjonstall for skogsfugl tidligere år, er det i årets taksering lagt ut flere linjer i skogsterreng for å bedre kvaliteten på estimatene. Takseringsresultatet for skogsfugl er derfor sikrere i år, uten at det er blitt høyere enn tidligere år.

Kortantallet er et redskap dels for å styre antallet jegere i de ulike områder og dels for å begrense det totale jaktuttaket. Men kortantallet i seg selv er ikke et bra redskap for å styre uttaket av fugl. Det må i så fall gjøres i kombinasjon med ulike typer fangstbegrensinger.

Når det gjelder fangstbegrensinger er dette først og fremst et redskap for å begrense uttaket av fugl. I år med dårlig tilgang slik resultatet foreligger er det viktig å begrense uttaket.

Med den lave produksjonen som takseringen påviser står fjellstyret overfor 2 valg:

A: Jakta avlyses.

B: Det gjennomføres en sterkt begrenset jakt.

Velges alternativ A vil ha de konsekvenser at solgte kort tilbakebetales. Det har sine komplikasjoner i og med en god del av korta disponeres av turistbedrifter som kanskje allerede har kunder som har forhåndsbetalt sitt opphold. Videre er det noen formelle sider ved saken, i og med at kortene er solgt kun med forbehold om bestemmelser av fangstbegrensing.

Velges alternativ B må det settes så lave fangstbegrensinger ned mot 1, som er den laveste fangstbegrensingen en kan ha uten at en avlyser jakta. Dette kan av kortkjøpere oppfattes som en voldsom begrensing, og at man ikke i sin villeste fantasi hadde sett for seg slike begrensinger når man kjøpte kortet. Problemet for fjellstyret er at produksjonen er så lav

Uansett hvilket alternativ som velges vil det skape reaksjoner. Det er allikevel slik at fjellstyret må forholde seg til villtlovens formålsparagraf. Videre er tildeling av jaktkort som et enkeltvedtak å regne, slik at det kan oppheves. Nå er det ikke tatt forbehold om et mulig alternativ er å avlyse jakten, slik at de som har kjøpt kort regner nok med at det blir jakt.

Det er allikevel slik at den som utøver jakt og fangst sjøl også har et ansvar for å gjøre en fornuftig beskatning av bestanden gjennom sin jaktutøvelse. Og mange jegere vil nok i år som dette avstå fra å skyte fugl sjøl om de har mulighet til det.

En kyllingproduksjon på 1,1 og en tetthet under 3 ryper pr km², tilsier at en med fordel kan la være å høste av bestanden. Med en slik produksjon vil en ikke kunne påregne mye stamfugl til neste år. Fjellstyret må derfor uansett veivalg være klar over at en kommer til å ha lave fugletettheter å forholde seg til i åra som kommer, med dertil lavt jaktuttak. Dette sjøl om produksjonen skulle ta seg opp om et par år.

Nå er det allikevel slik at om en freder en art er det ikke dermed sagt at den automatisk vil øke. Om man lar være å skyte ryper i år, er ikke det alene avgjørende for at det vil bli mer

rype til neste år. Men man «tærer på kapitalen» og en vil oppnå et framtidig bestandsmål seinere enn en ellers ville gjort.

Fra områder rundt er det innhentet informasjon så langt det er klart, og flere områder både nord og sør for oss vurderer å avlyse jakta. Hva de gjør på den private delen i Engerdal er i skrivende stund ikke bestemt. Men det er ikke urimelig at det f.eks fattes vedtak om ikke å selge flere jaktkort.

Om en forsøker å beregne teoretisk jaktuttak ut fra en modell der tetthet og arealer legges til grunn, finnes det et teoretisk overskudd og høste av. En legger da til grunn en modell der en kan ha et jaktuttak på 15% av totalbestanden. Som nevnt er situasjonen slik at vi befinner oss i et grenseland for om dette er forsvarlig. Men ut fra en slik teoretisk beregning skal en kunne ha en viss jakt på statsallmenningen i Engerdal for de kort som er solgt. I så fall må en sette en fangstbegrensning på 1 fugl pr ukeskort og 2 fugl pr årskort/periodekort. Etter en samlet vurdering er det derfor en slik begrenset jakt som administrasjonen vil foreslå. Samtidig bør fjellstyret legge opp til en mulighet for å løse inn kjøpt kort hvis tilbudet ikke lenger oppfattes som attraktivt, samtidig som man gis mulighet til å trene hund vederlagsfritt i den perioden kortet gjelder for.

Administrasjonens forslag til vedtak:

1. Engerdal fjellstyre åpner ikke for ytterligere salg av jaktkort for rype og skogsfugl i 2015.
2. For jakt sesongen 2015 vedtas følgende fangstbegrensinger:
 - a. Innehaver av ukeskort gis mulighet til å felle 1 fugl på slikt kort.
 - b. Innehaver av sesongkort gis mulighet til å felle 2 fugler på slikt kort.
 - c. For skogsfugl er høner fredet.
3. Innehaver av kort kan få sitt kort innløst fullt ut. Samtidig gis disse mulighet til å trene hund vederlagsfritt på Statsallmenningen i perioden kortet gjelder.